

**Zbiorcza informacja o petycjach
rozpatrzonych w Ministerstwie Edukacji i Nauki w 2021 roku
w dziale szkolnictwo wyższe i nauka**

Poniższa informacja obejmuje petycje złożone w trybie wynikającym z przepisów zawartych w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870).

W 2021 r. do Ministerstwa wpłynęło 48 petycji, spośród których:

- a) Cztery petycje przekazano do rozpatrzenia właściwym podmiotom.
- b) Jedną petycję pozostawiono bez rozpatrzenia w związku z niespełnieniem wymogów formalnych określonych w ustawie o petycjach.
- c) Jedną petycję, w sprawie dotyczącej właściwości Ministerstwa, pozostawiono bez rozpatrzenia w związku z niespełnieniem wymogów formalnych określonych w ustawie o petycjach, natomiast – w sprawie podlegającej rozpatrzeniu przez inny podmiot – przekazano ją do właściwego podmiotu.
- d) W odpowiedzi na 26 petycji poinformowano, że sprawa, w której została złożona petycja była przedmiotem petycji wielokrotnej o tożsamej treści już rozpatrzonej przez Ministra Edukacji i Nauki. Mając na uwadze powyższe wskazano, że na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o petycjach, petycja została pozostawiona w Ministerstwie bez rozpatrzenia. Jednocześnie, stosownie do art. 12 ust. 2 ustawy o petycjach, przesłano informację o poprzednim sposobie załatwienia petycji.
- e) 16 petycji rozpatrzono w następujący sposób:

Lp.	PRZEDMIOT PETYCJI	SPOSÓB ZAŁATWIENIA
1.	Petycja w sprawie zmiany § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie Państwowej Komisji do spraw Poświadczenia Znajomości Języka Polskiego jako Obcego	W odpowiedzi na petycję poinformowano, że prowadzone są prace nad nowelizacją ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. 219 poz. 1480 z póź. zm.), do której aktem wykonawczym jest wskazane rozporządzenie. Konsekwencją tej zmiany będzie konieczność dostosowania przepisów rozporządzenia, które również zostanie znowelizowane.
2.	Petycja w sprawie punktacji polskich czasopism naukowych	W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że sporządzając projekt wykazu, Komisja nie może oceniać wszystkich czasopism już ujętych w wykazie ani sugerować zmiany ich punktacji. Jedynym wyjątkiem była dodatkowa ocena czasopism naukowych, które były ujęte w ostatnim opublikowanym wykazie z tytułu finansowania w ramach programu „Wsparcie dla czasopism naukowych” lub indeksowanych w bazie ERIH+, a obecnie są indeksowane w bazie Scopus lub Web of Science – Komisja zaproponowała zwiększenie punktacji przypisanej tym czasopismom.
3.	Petycja w sprawie potwierdzania kwalifikacji do podjęcia zawodu regulowanego	W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że tworzenie kolejnego zbioru, w ramach którego gromadzone byłyby <i>de facto</i> analogiczne dane nie znajduje uzasadnienia. Ministerstwo nie planuje również zmian przepisów regulujących kwestie zakresu gromadzonych informacji oraz udostępniania danych o studentach/absolwentach.
4.	Petycja z prośbą o zmianę art. 1 ust. 3 i 4 ust. 1 ustawy o utworzeniu Uniwersytetu Opolskiego	W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że wejście w życie przepisów ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. Nr 141, poz. 943), które wprowadziły m.in. zasadę określania ministra kierującego określonym działem jako ministra właściwego do spraw oznaczonych nazwą danego działu, co zostało odzwierciedlone w ustawie z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym, nie stanowiło w świetle obowiązującej

		<p>wówczas praktyki legislacyjnej przesłanki do zmiany ww. art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 10 marca 1994 r. o utworzeniu Uniwersytetu Opolskiego.</p> <p>Należy mieć na względzie, że wprowadzone od tego czasu zmiany w przepisach związanych z działami administracji rządowej nie pozostawiają wątpliwości, który minister jako właściwy w zakresie szkolnictwa wyższego i nauki sprawuje nadzór nad uczelniami na zasadach określonych przepisami.</p>
5.	Petycja w sprawie nowelizacji programu nauczania lekarzy, pielęgniarek i ratowników medycznych	<p>W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że uczelnie samodzielnie – w ramach autonomii na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2021 poz. 478, ze zm.) opracowują programy studiów na poszczególnych kierunkach, w których określają m.in. zajęcia lub grupy zajęć wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów.</p> <p>Ustawa nie określa uprawnień czy wymaganych kwalifikacji do wykonywania poszczególnych zawodów/czynności zawodowych. Uprawnienia do wykonywania poszczególnych zawodów regulowane są odrębnymi aktami prawnymi wydawanymi przez właściwych ministrów. Wobec powyższego kwestie uprawnień oraz wymaganych kwalifikacji do wykonywania wskazanych zawodów medycznych normują akty prawne wydane przez ministra właściwego do spraw zdrowia.</p>
6.	Petycja w sprawie ustanowienia międzynarodowej nagrody naukowej, powołania komitetu przyznawania nagród i założenia fundacji im. Marii Skłodowskiej-Curie	<p>W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że powszechnie obowiązujące przepisy prawa nie dają organowi państwa nieposiadającemu osobowości prawnej, w tym przypadkowi ministrowi, upoważnienia do zakładania fundacji. Fundacje mogą ustanawiać osoby fizyczne – niezależnie od ich obywatelstwa i miejsca zamieszkania bądź osoby prawne mające siedziby w Polsce i za granicą.</p>
7.	Petycja w sprawie przedłużenia o jeden rok okresu studiów doktoranckich doktorantom, którym okres ten upływa w 2021 r.	<p>W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że możliwość oraz przyczyny przedłużenia okresu odbywania studiów doktoranckich określone zostały w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie studiów doktoranckich i stypendiów doktoranckich (Dz. U. poz. 1696).</p> <p>Wyżej wskazane przepisy sytuują decyzję w zakresie przedłużenia okresu odbywania studiów doktoranckich w zakresie wyłącznej kompetencji władz uczelni. Minister Edukacji i Nauki nie jest uprawniony do podejmowania decyzji w sprawie ani do ingerencji w decyzje władz uczelni.</p>
8.	Petycja w sprawie zmiany art. 4 dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego o utworzeniu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie	<p>W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że we wskazanym w petycji art. 4 dekretu użyto w odniesieniu do Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie pojęcia „państwowa szkoła”, zgodnego z terminologią wynikającą z obowiązującego wówczas prawodawstwa.</p> <p>W aktach prawnych regulujących zagadnienia z zakresu szkolnictwa wyższego w okresie po zakończeniu II wojny światowej, aż do dnia zakończenia obowiązywania uchwalonej po zmianach ustrojowych w 1989 r. ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385), również posługiwano się ww. terminem. Następnie ustawa ta utraciła moc w związku z wejściem w życie z dniem 1 września 2005 r. ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365), w której ustawodawca w Dziale VI. odniósł się do zmian w przepisach obowiązujących, ustanawiając w art. 252 ust. 1, że istniejące w dniu wejścia w życie ustawy państwowe i niepaństwowe szkoły</p>

		<p>wyższe stają się odpowiednio uczelniami publicznymi i niepublicznymi w rozumieniu ustawy. Wynikające z tego przepisu przemianowanie uczelni państwowych na uczelnie publiczne, zgodnie z ówczesną praktyką prawodawczą wyczerpywało zmiany dokonywane w celu dostosowania terminologii w tym zakresie w dotychczas wydanych aktach prawnych tworzących uczelnie. Nie ulega wątpliwości, że na podstawie tego przepisu Uniwersytet stał się uczelnią publiczną</p>
9.	<p>Petycja w sprawie zainicjowania zmian ustawowych - <i>de lege ferenda</i>, które dotyczą kształcenia przygotowującego do zawodu diagnosty laboratoryjnego poprzez studia podyplomowe</p>	<p>W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że ewentualne wprowadzenie zmian do przepisów standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego wiąże się z uprzednim wypracowaniem założeń pod względem merytorycznym przez ministra właściwego do spraw zdrowia.</p> <p>Obecnie – w odniesieniu do zawodu nauczyciela – Minister Edukacji i Nauki kieruje dwoma działami administracji rządowej: oświata i wychowania oraz szkolnictwo wyższe i nauka. Oznacza to, że w Ministerstwie Edukacji i Nauki, jako urzędzie obsługującym tego ministra, skupione są zarówno kwestie dotyczące kształcenia nauczycieli, jak i kwalifikacji właściwych dla tego zawodu. Taka sytuacja nie zachodzi w przypadku innych zawodów, w tym zawodu diagnosty laboratoryjnego.</p>
10.	<p>Petycja w sprawie zapobiegania dopisaniu ocen przez osoby nieupoważnione</p>	<p>W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że sposób prowadzenia przez uczelnie dokumentacji przebiegu studiów został określony w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów.</p> <p>Dokumentacja przebiegu studiów może być prowadzona w uczelni w postaci elektronicznej, zgodnie z art. 74 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.</p> <p>Uczelnie są zobowiązane prowadzić dokumentację przebiegu studiów, w tym w zakresie dokumentowania postępów w nauce studentów, zgodnie z wyżej wskazanymi przepisami.</p> <p>Natomiast zasady prowadzenia dziennika lekcyjnego dla każdego oddziału, w którym dokumentuje się przebieg nauczania w danym roku szkolnym, są określone w przepisach rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji. Z przepisów tych wynika również, jakiego rodzaju dane są umieszczane w dzienniku lekcyjnym, prowadzonym zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej.</p> <p>Nadzór nad prowadzeniem dokumentacji przebiegu nauczania sprawuje dyrektor szkoły. Dyrektor ponosi również odpowiedzialność za właściwe prowadzenie i przechowywanie dokumentacji przebiegu nauczania.</p>
11.	<p>Petycja z prośbą o dopisanie w załączniku do komunikatu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 9 lutego 2021 r. przy czasopiśmie HIGHER EDUCATION 0018-1560 1573-174X (unikatowy identyfikator czasopisma 7570) dyscypliny nauki prawne</p>	<p>W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że Minister Edukacji i Nauki ogłosił wykaz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych (zwany dalej „wykazem”). We wspomnianym wykazie do czasopisma HIGHER EDUCATION (ISSN 0018-1560, eISSN 1573-174X) przypisano następujące dyscypliny naukowe: nauki o kulturze i religii, architektura i urbanistyka, nauki o zarządzaniu i jakości, pedagogika. W dniu 21 grudnia 2021 r. Minister Edukacji i Nauki ogłosił Komunikat o zmianie i sprostowaniu komunikatu</p>

		<p>w sprawie wykazu - zgodnie z jego treścią do czasopisma HIGHER EDUCATION przypisano również dyscyplinę nauki prawne.</p>
12.	<p>Petycja wielokrotna w sprawie publicznego wyrażenia wsparcia dla wolności akademickiej i prowadzenia badań naukowych przez akademików o konserwatywnych przekonaniach oraz przeprowadzenia weryfikacji programów nauczania w uczelniach</p>	<p>W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że Ministerstwo Edukacji i Nauki wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowisk akademickich, zwracających uwagę na przypadki ograniczania wolności, przygotowało Pakiet wolności akademickiej, tj. projekt zmiany ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w zakresie stworzenia mechanizmów wzmacniających poszanowanie wolności nauczania, słowa, badań naukowych, ogłaszania ich wyników, a także debaty akademickiej organizowanej przez członków wspólnoty uczelni z zachowaniem zasad pluralizmu światopoglądowego. Ustawa z dnia 1 października 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, która wprowadziła wyżej wskazane gwarancje, weszła w życie z dniem 10 grudnia 2021 r.</p> <p>Ponadto poinformowano, że Minister nie posiada kompetencji do wprowadzania konkretnych treści czy przedmiotów do programów studiów na kierunkach realizowanych przez uczelnie, jak również nie może nakazać szkołom wyższym tworzenia określonych kierunków studiów.</p> <p>Wskazano również, że Uczelnie kształcą zgodnie z zasadą autonomii programowej, która daje im prawo do swobodnego kształtowania swojej oferty dydaktycznej. Wszelkie działania i decyzje dotyczące inicjatywy tworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie oraz profilu, pozostają w gestii uczelni i są autonomiczną decyzją jej władz.</p> <p>Jednocześnie poinformowano, że kształtowanie programów studiów, obejmujące m.in. opracowywanie koncepcji kształcenia i uwzględnianie w treściach kształcenia najbardziej aktualnego stanu wiedzy w danej dziedzinie, należy do kompetencji uczelni.</p>
13.	<p>Petycja w sprawie możliwości zdalnego studiowania po ustąpieniu stanu epidemii SARS-CoV-2 dla osób z orzeczonym znacznym stopniem niepełnosprawności</p>	<p>W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że system szkolnictwa wyższego i nauki zawiera regulacje umożliwiające uczelniom dopasowanie rozwiązań w zakresie organizacji studiów do zróżnicowanych potrzeb i możliwości poszczególnych grup studentów wynikających np. ze stwierdzonej niepełnosprawności.</p> <p>Jednym z podstawowych zadań uczelni określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.), dalej ustawa, jest stwarzanie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w: procesie przyjmowania na uczelnię w celu odbywania kształcenia, kształceniu oraz prowadzeniu działalności naukowej.</p> <p>Przepisy ustawy nie przewidują szczególnych regulacji dotyczących kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, która dedykowana byłaby konkretnej grupie studentów (np. osobom z niepełnosprawnościami). Natomiast obowiązujące przepisy jak najbardziej umożliwiają prowadzenie studiów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie tylko w okresie pandemii.</p> <p>Z uwagi na posiadaną przez uczelnie autonomię, a także specyfikę poszczególnych uczelni i kierunków studiów, w tym zajęć prowadzonych w ramach studiów, szczegółowe pytania i uwagi dotyczące zakresu i sposobu wsparcia osób z niepełnosprawnościami kształcących się na studiach (w tym</p>

		w zakresie dostosowania organizacji studiów do ich potrzeb), należy kierować do władz poszczególnych uczelni.
14.	Petycja w sprawie postępowań rekrutacyjnych w sprawie przyjęć na studia	<p>W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.), uczelnie samodzielnie ustalają warunki przyjęć na studia z zachowaniem zasad określonych w ustawie.</p> <p>Ministerstwo Edukacji i Nauki nie znajduje uzasadnionych podstaw do zmiany omawianych przepisów, które polegałyby na odejściu od wymogu posiadania przez kandydatów na studia świadectwa dojrzałości (bądź dokumentu równorzędnego).</p>
15.	Petycja w sprawie uwzględnienia w ustawie budżetowej na 2022 r., Prawie o szkolnictwie wyższym i odpowiednich rozporządzeniach postulatów dotyczących poprawy warunków pracy i płacy na polskich publicznych uczelniach i w Polskiej Akademii Nauk oraz zwiększenia minimalnej wysokości stypendium doktoranckiego	<p>W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że wzrost nakładów finansowych na szkolnictwo wyższe i naukę, w tym sukcesywne podnoszenie wynagrodzeń pracowników uczelni, to jeden z priorytetów, na których koncentrują się działania Ministerstwa.</p> <p>Biorąc pod uwagę potrzeby środowiska akademickiego oraz sytuację gospodarczą kraju, w resorcie przedsięwzięto kroki w celu zapewnienia dodatkowych środków na podwyższenie płac pracowników szkół wyższych w kolejnych latach.</p> <p>Wstępem do powyższych działań jest powołanie przez Ministra Edukacji i Nauki Zespołu do spraw przygotowania propozycji rozwiązań w zakresie wynagrodzeń w uczelniach publicznych. Zadaniem gremium jest dokonanie analizy aktualnego stanu wynagrodzeń w uczelniach publicznych, propozycji rozwiązań w tym zakresie oraz przedstawienie ich Ministrowi Edukacji i Nauki.</p> <p>Wskazano również, że postulowane jednocześnie zwiększenie obu składowych stypendium doktoranckiego wydaje się oczekiwaniem nadmiarowym, zwłaszcza w odniesieniu do wczesnego etapu kształcenia w szkole doktorskiej, tj. przed oceną śródkresową.</p> <p>Ponadto poinformowano, że wzrost wysokości wynagrodzeń pracowników instytutów naukowych Polskiej Akademii Nauk może być kształtowany przez kierowników instytutów, stosownie do możliwości finansowych tych jednostek</p>
16.	Petycja w sprawie uchylenia art. 6 ustawy z dnia 7 stycznia 2005 r. o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz ustawy o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz. U. z 2005 r. Nr 23, poz. 187)	<p>W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że wobec wejścia w życie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i poddania spraw dotyczących warunków prowadzenia studiów nowemu reżimowi prawnemu, art. 6 ustawy nowelizującej utracił <i>ratio legis</i> i wyekspirował z systemu prawnego (por. m.in. art. 9 w zw. z art. 258 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, w brzmieniu z dnia 1 września 2005 r.).</p> <p>W konsekwencji, postulat uchylenia przepisu nie jest uzasadniony.</p>